

Werk aan de winkel om opleidingen te legaliseren

De Belgische dierenarts Filip Vandenberghe vermeldde in de vorige editie dat hij al enige jaren succesvol samenwerkt met osteopaat Hymne Rydant uit het Belgische Dendermonde. Mede daarom vindt hij het belangrijk dat Hymne Rydant uitlegt hoe zij te werk gaat. Waar zit volgens haar het verschil in opbouwende, helende fysiotherapie thuis bij de revalidatie en training in vergelijking met ondersteunende therapie op de wedstrijden? En hoe probeert Rydant als osteopaat zo dicht mogelijk bij de wetenschap te blijven en overtuigend werk te leveren? Volgende week ligt de Kettingbrief bij de Belgische amazone Judy-Ann Melchior van Studbook Zangersheide.

Beste Filip,

Beide vragen zijn goede beginpunten om een delicaat onderwerp aan te kaarten. Wat is osteopathie nu eigenlijk en met welke klachten komen mensen met hun paarden bij een osteopaat? Voor veel mensen is dit een nog onbekend terrein. De principes van osteopathie zijn gebaseerd op de logica van de toegepaste kennis van anatomie, fysiologie en neurologie. De drie basisprincipes zijn: het lichaam is één geheel, structuur en functie staan in relatie met elkaar en het lichaam beschikt over een zelfregulerend mechanisme. De osteopatische aanpak van een probleem is holistisch, wat niet meer betekent dan 'uit één geheel', en causaal. Dit brengt ons vaak terug naar de wervelkolom (nek, rug en bekken) wegens de centrale rol als as in het lichaam, maar ook als huisvesting van het zenuwstelsel. In de praktijk betekent dit dat elk deeltje van ons lichaam in verbinding staat met een ander deeltje. Zo kan bijvoorbeeld een verzwikte enkel aan de basis liggen van een lage rugklacht, een

ze hebben allemaal hetzelfde doel en dat is het zelfregulerend mechanisme te stimuleren en zo de beweeglijkheid, het comfort en de flexibiliteit te verbeteren. Een opleiding tot paardenosteopaat is helaas in zowel België als Nederland niet beschermd of erkend. In België kun je in principe alleen een paraveterinair beroep uitoefenen als je een erkend dierenarts bent. In een aantal landen – onder meer Nederland en Amerika – kun je jezelf wel scholen tot erkend dierfysiotherapeut als je eerst de humane opleiding hebt gevolgd, maar heel vaak gelden de diploma's niet over de landsgrenzen. Er is dus nog heel wat werk aan de winkel om al deze opleidingen te legaliseren en te optimaliseren. Gevolg is dat ruiters, eigenaren en dierenartsen moeilijk de juiste therapeut kunnen vinden.

Zelf heb ik eerst in 2004 mijn 'Master in the Physical Education' met optie 'fysieke activiteit, fitheid en gezondheid' behaald aan de Universiteit van Gent. Onmiddellijk daarna ben ik gestart met de opleiding bij

Meereizen met het Belgische team naar elke belangrijke competitie is heel leuk, maar tegelijkertijd ook heel intens

voetprobleem aan de basis liggen van een nekklacht en zelfs een huidprobleem oorspronkelijk komen vanuit de lever. Indicaties om je paard door een osteopaat te laten nakijken, zijn: fysieke-, orthopedische- en gedragsproblemen, prestatie en/of rijtechnische problemen en tal van andere problemen zoals bijvoorbeeld huid- en vruchtbaarheidsproblemen, herstel na operatie of blessure. Heel vaak, en zeker niet minder belangrijk, gaan we ook preventief werken. Indien we blokkades opheffen, en zo het evenwicht in het lichaam herstellen, kunnen we problemen aanpakken zonder dat de ruiter deze al heeft waargenomen en voordat ze klinische problemen veroorzaken.

Opleiding

Overall ter wereld zijn er verschillende holistische opleidingen en cursussen. De ene al wat beter dan de andere. Het is belangrijk om als persoon kritisch te zijn bij het volgen van deze opleidingen. Osteopathie, fysiotherapie, chiropraxie en manuele therapie hebben heel wat overlappings. Er zijn een aantal verschillen in behandelwijze, maar

het International College for Research on Equine Osteopathy. Ik heb mijn diploma tot osteopaat voor paarden in 2007 behaald. ICREO is een driejarige opleiding die alleen toegankelijk is voor (para)medici en (para)veterinair, waar gedoceerd wordt door twee humaan osteopaten. Hoewel osteopathie voor paarden geen erkend beroep is, is ICREO wel erkend als opleidingsinstituut in België, Nederland en Duitsland.

Voor mijn thesis heb ik geprobeerd om de osteopatische behandeling bij paarden wetenschappelijk te benaderen en de effectiviteit ervan aan te tonen. De studie bij zeven paarden hield een bewegingsanalytisch onderzoek van de lage rug en het bekken in, via een kwantitatieve, kwalitatieve en een subjectieve analyse. Deze studie werd tot stand gebracht door de samenwerking tussen de Universiteit van Gent, zowel de vakgroep Diergeneeskunde als de vakgroep Bewegingswetenschappen, en ICREO. Uit de gegevens kon geconcludeerd worden dat de osteopatische behandeling een duidelijke verbetering gaf van de bewegingen ter hoogte



De Kettingbrief

Filip Vandenberghe – Hymne Rydant – Judy-Ann Melchior

van het bekken en de lage rug bij paarden op korte termijn.

Amerika

Na deze opleiding ben ik verschillende keren naar Amerika vertrokken om nog een aantal aanvullende cursussen te volgen bij het Animal Rehab Institute om zo mezelf verder te specialiseren in de revalidatie bij paarden. In Amerika heb ik de kans gehad om samen te werken met researchers zoals dierenarts dr. Hilary Clayton, fysiotherapeut dr. Narelle Stubbs en chiropractor dr. Nicole Rombach. Eén voor één gespecialiseerd in hun eigen domein en samen in de biomechanica van het paard op zowel topsportniveau als amateurniveau. Van de periodes in Florida heb ik enorm veel geleerd. Honderden paarden analyseren, elke dag opnieuw, totdat je ziet waar het misgaat.

De combinatie van een wetenschappelijke opleiding aan de Universiteit van Gent, die me geleerd heeft om met een kritisch oog te kijken naar de biomechanica van elke olympische sport inclusief de paardensport, en de holistische opleiding tot paardenosteopaat, samen met de periode in Florida, maakt me tot wie ik nu ben en helpt me elk paard te evalueren op verschillende vlakken. Een goede samenwerking met de dierenarts is echter van enorm belang. Indien alle partijen samenwerken, kan er een beter resultaat worden behaald. Dit zowel op topsportniveau als op amateurniveau.

Topsport versus amateurs

Het is gemakkelijker om met topsportpaarden te werken. De paarden op hoog niveau zijn over het algemeen fitter, beter medisch begeleid, hebben thuis een beter management en de ruiters kunnen meer rijtechnisch oplossen. Je moet er wel de druk bijnemen en dat is wat deze

baan moeilijk maakt. Vandaag de dag werk ik vooral met topsportpaarden, maar het doet me evenveel plezier om met ruiters en paarden op een lager niveau te werken.

De laatste twee jaar werk ik ook nauw samen met de Belgische federatie. De Vlaamse Liga Paardensport, in samenwerking met Bloso, sponsort hun ruiters door een dierenarts én osteopaat/fysiotherapeut mee te sturen naar de landenwedstrijden en kampioenschappen. Het belang van een osteopaat/fysiotherapeut wordt meer en meer erkend op topsportniveau. Elke humane atleet heeft deze begeleiding op de wedstrijden, dus waarom ook de paarden niet?! Meereizen met het Belgische team naar elke belangrijke competitie is heel leuk, maar tegelijkertijd ook heel intens.

Op wedstrijd

Er is een groot verschil tussen thuis werken en op de wedstrijd werken. Thuis werken geeft je één groot voordeel: je hebt meer tijd. Indien je een paard hebt met verschillende blokkades, wil je deze na de behandeling toch even laten rusten. Rusten wil niet per se zeggen op stal laten staan. Een paard in de natuur beweegt namelijk ook bijna heel de dag. Indien er dus geen competitie gepland staat, kan je met de ruiter of eigenaar verder bekijken wat voor de daaropvolgende dagen het beste is voor dat paard. Dit zal je

behandeling ten goede komen. Zo kan je bijvoorbeeld thuis ook meer discussiëren over delicate onderwerpen zoals training, voeding en de hoefsmid. Een wedstrijd is niet de aangewezen plaats om deze punten aan te kaarten, want dan breng je de ruiter in verwarring en haal je hem uit zijn concentratie.

Als je op wedstrijd werkt, zouden er weinig tot geen problemen mogen zijn. De meeste ruiters vertrekken namelijk met een gezond, fit paard richting een concours. Op wedstrijd werk je veel minder structureel en voer je alleen de hoogst noodzakelijke manipulaties uit. Indien je ze toch moet uitvoeren, dan bij voorkeur voor aanvang van de competitie. In samenspraak met de dierenarts, ruiter en groom wordt beslist welk paard voordeel kan hebben van een behandeling. Sommige ruiters vragen je om gedurende de hele competitie te werken met hun paarden, anderen laten je weten wat en wanneer ze specifiek iets willen.

Ik stuur de Kettingbrief door naar Judy-Ann Melchior. Een paar jaar geleden heb ik Judy-Ann leren kennen op concours. Ondertussen werk ik zowel op concours als thuis met haar paarden. Het is een sportstal waar de samenwerking met de ruiter, groom én dierenarts heel vlot verloopt, wat mijn werk gemakkelijker én plezieriger maakt!

Beste Judy-Ann,
Ik heb altijd veel bewondering voor je gehad. Als moeder, partner, topsportamazone én hoofd van Zangersheide heb je een intens leven, en toch heb je de juiste balans gevonden. Hoe doe je dit en hoe optimaliseer je elk deel? Hoe zorg je ervoor dat je paarden fit blijven om op topsportniveau te kunnen presteren? Op Zangersheide lopen veel potentiële supersterren rond. Hoe lukt het je om de volgende crack te vinden? Met vriendelijke groet,

Hymne Rydant